

Half februari begonnen ruim dertig kleine en grote bedrijven met De Groene Zaak, een nieuwe ondernemersvereniging die streeft naar een duurzamer Nederland. **Hoe groen is De Groene Zaak?**

tekst Tjirk van der Ziel • beeld ANP

Groene ondernemersvereniging timmert aan de weg

Zij zijn van mening dat een groen businessplan in de toekomst geld zal opleveren. Maar zij ervaren ook de noodzaak om andere landen bij te benen en de concurrentie voor te blijven die al langer met duurzaamheid bezig is. Het draait om duurzaam inkopen, duurzame energie, duurzame handel, duurzame relaties, duurzame producten, gericht op het verminderen van de druk op natuur en milieu. Directeur Marga Hoek legt vanuit het buitenland uit waarom het ondernemingsklimaat in ons land een duurzame impuls nodig heeft.

„Het veld is behoorlijk gefragmenteerd, zowel bij werkgevers als bij nieuwe initiatieven. Er leven erg veel ideeën, bij lokale ondernemers, provincies, stichtingen. Logisch, want in dit stadium van duurzaamheid is het nog flink pionieren. De keerzijde is dat ze neigen naar preken voor eigen parochie, voor eigen bedrijf of sector. Het lobbyen om steun is sterk versnipperd, en dat is lastig voor de overheid. Om te zorgen dat je één spreekbuis hebt, moeten we de krachten bundelen.”

Maar er bestaat toch al zoiets als 'Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen Nederland', opgericht in 2004? „Klopt, deze club pikt signalen op uit het bedrijfsleven. Wij willen een stap verder gaan en inhoudelijke voorstellen doen aan de overheid. Nederland is bezig met een omslag, maar het gaat niet snel genoeg. Het overheidsbeleid is eerder een sta-

de-weg dan een stimulans. We plaveien de weg voor andere bedrijven.”

De val van het kabinet is een streep door de rekening; betekent dat geen vertraging in het realiseren van jullie doelen? „Of misschien juist een versnelling. Binnenkort bespreken we hoe De Groene Zaak alle politieke partijen gaat benaderen, om onze doelen in verkiezingsprogramma's zien te krijgen. We gaan hoe dan ook flink lobbyen. Het is natuurlijk koffiedik kijken wat er na de verkiezingen gaat gebeuren, maar de uitslag hoeft helemaal niet negatief te zijn. Een kabinet van meer

„Ik erken dat er in de ketens van product naar consument allerlei hobbels zijn ingebouwd die niet echt eerlijk zijn. Maar je moet ergens beginnen”

linkse signatuur zal de nadruk leggen op bijvoorbeeld duurzaam gedrag van burgers, een rechts kabinet zal het vooral hebben over de economische kracht van Nederland. Dat laatste vinden wij eveneens belangrijk.”

Dat zie ik in jullie speerpunten, waar het gaat over eerlijke concurrentie. Bedrijven die nu vooroplopen in duurzaamheid, dreigen zichzelf uit de markt te prijzen omdat hun producten te duur zijn. „Je kunt proberen duurzame productie te stimuleren, je kunt ook alle milieukosten

doorberekenen in de kostprijs en dus de verkoopprijzen. Dat laatste moet je dan op de een of andere manier wel belonen. Je zou de btw op deze producten kunnen verlagen, of bepaalde subsidies gemakkelijker kunnen verlenen. Daar hebben we dus de overheid bij nodig.”

Hebben jullie om die reden Roger van Boxtel als voorzitter aangetrokken? Hij wil vooral verbindingen leggen vanuit zijn netwerk, wat handig is, maar bij zijn periode als minister van Grote Steden- en Integratiebeleid denk ik niet direct aan duurzaamheid. „Uiteraard speelt zijn bekendheid in Den

Haag een rol. Maar je hoeft niet per se uit de milieuhoeke te komen om iets voor ons te kunnen doen. Ook grote ondernemingen en organisaties moeten aanhaken. En ik moet zeggen dat hij de laatste jaren, met name als voorzitter van de raad van bestuur bij Menzis, erg is gegroeid. Hij is nu gepassioneerd met duurzaamheid bezig.”

Bitterballen

Onder jullie partners zit Albron, een van de grootste cateraars van Nederland. Dit bedrijf was zelfs actief bij de Winterspelen in Vancouver door al het eten en drinken in het

Bestuursvoorzitter van De Groene Zaak, Roger van Boxtel, overhandigt in Den Haag zijn visitekaartje aan staatssecretaris van Economische Zaken Frank Heemskerk.

Holland Heineken House te verzorgen. Er werden 37 zeecontainers verscheept, en vliegtuigen vol kroketten en bitterballen ingevlogen. Dat klinkt niet erg duurzaam.

„Ik vind het niet zo kies om iets over een van onze partners te zeggen. Als u meer wilt weten over hun beleid en waarom ze dit gedaan hebben, dan moet u Albron zelf benaderen. Ze zullen niet perfect zijn. Dat geldt ook voor de andere partners. We zijn allemaal bezig met de omslag naar meer duurzaamheid, maar als we allemaal al onze doelen en idealen hadden bereikt, dan was De Groene Zaak helemaal niet nodig geweest.”

Koffiebranderij Peeze is een andere partner. Dit bedrijf heeft in Arnhem een branderij staan, naar eigen zeggen een van de milieuvriendelijkste ter wereld. Maar het is natuurlijk uit het oogpunt van eerlijkheid en sociale duurzaamheid veel beter om het branden van koffiebonen in de derde wereld te laten plaatsvinden, dat levert daar goede banen op. Dat mag echter niet van de Europese Unie. Gaan jullie daar nog iets aan doen? „Natuurlijk zou je willen dat dit soort regels er niet waren. Ik erken dat er in de ketens van product naar consument allerlei hobbels zijn ingebouwd

die niet echt eerlijk zijn. Maar je moet ergens beginnen. We leggen eerst de nadruk op duurzaamheid in Nederland. Als de omslag hier vaste voet aan de grond heeft gekregen, willen we ook naar internationale verhoudingen kijken.”

Heeft duurzaamheid ook niet te maken met consuminderen? Bij heel veel producten kun je je afvragen of we dat allemaal wel nodig hebben. „Op zich hebt u gelijk. In onze consumptie maatschappij gaat het om het telkens weer oproepen van behoeften. Toch denk ik niet dat we die kant op moeten. Mensen willen toch spullen blijven kopen. Je kunt beter proberen zo efficiënt mogelijk te produceren, zonder verspilling van energie. Verder denken we hardop na over een economie met recyclebare goederen. Het zit nog in de fase van idee, maar het gaat erom dat we van een wegwerpmatraschappij moeten doorgroeien naar een gebruikersmaatschappij. Mensen betalen niet zozeer voor de aanschaft, maar juist voor het gebruik van een product. Dat gebruik smeert je uit over een bepaalde periode: hoe langer, hoe goedkoper. Ook op die manier stimuleer je duurzaam gedrag.”

leonard geluk

„Het enige denkbare kabinet is CDA-VVD-D66-CU”

Het is nu nog even een leuk gezelschapsspel, maar in juni harde realiteit: wie vormt met wie een kabinet? Welke coalitie is reëel? Samenwerking tussen PVV en CDA is geen optie: schending van de godsdienstvrijheid kan voor christendemocraten nooit een punt van onderhandeling zijn. Ook gedoogsteun door de PVV is geen reële variant: een Geert Wilders die geheel vrijblijvend langs de zijlijn kan beschikken over de stekker van het kabinet. Nooit doen. Een derde paarse kabinet wordt het ook niet: VVD en PvdA zijn niet in staat gezamenlijk miljarden om te buigen. CDA en PvdA nog een keer samen in een kabinet lijkt ook weinig kansrijk. Een coalitie van CDA en VVD zou, geleid op de ervaringen uit het verleden, de beste optie zijn.

Maar uit de peilingen blijkt dat het enige denkbare kabinet de combinatie CDA-VVD-D66-CU is. Samen kunnen deze partijen een stevige hervormingsagenda realiseren. D66 en de CU ontlopen elkaar op sociaal-economische thema's niet veel. Op ethische onderwerpen is dat een stuk lastiger, maar dat gold al eerder voor de samenwerking tussen de PvdA en de CU. Een beleidsmoratorium – een status quo rond ethische thema's – kan leiden tot een gedegen samenwerking tussen Rouvoet en Pechtold. Dat is voor beide partijen niet makkelijk, maar wel nodig voor een stabiele coalitie. Dat vergt een dosis pragmatiek. Vrolijk worden we daar natuurlijk niet van. CU-stemmers eisen van Rouvoet een gedegen principiële koers. D66-stemmers willen dat Pechtold ook een herkenbare rol speelt in de coalitie. En dat is de spagaat van vandaag: we willen principiële standpunten die vervolgens sneuvelen als er coalities gevormd moeten worden. Er zit weinig anders op dan dat te accepteren. Inclusief het feit dat kabinetten die op pragmatische leest geschoeid zijn, sneller dan ooit zullen vallen. Winst van CDA, VVD en CU zal een deel van de spagaat oplossen omdat er dan een coalitie kan worden gevormd zonder D66. Misschien moeten we daar maar op hopen. Nog drie maanden om dat te realiseren. Werk aan de winkel voor Balkenende, Rutte en Rouvoet.

Leonard Geluk is voorzitter van het College van Bestuur van ROC Midden Nederland en voormalig CDA-wethouder in Rotterdam.